

MAKEDONYA GAZETECİLERİN KODEKSİ

DAVRANIŞ PRENSİPLERİ:

Medyaların dokunulmazlığa özgürlük hakkı var.

Gazetecilerin esas görevi, Makedonya Cumhuriyeti'nin Anayasası'ndaki 16 maddenin muvafakiyetiyle gerçeği ve kamuoyunun bilgilendirme hakkına saygı göstermek.

Gazetecilerin görevi bilgi, fikir ve düşünceleri aktarma ve yorumlama yapmaya hakkı vardır. Etik değerleri ve bilgi aktarmadaki profesyonel standartları saygılayarak gazeteciler namuslu, objektif ve doğru davranacaklar.

Haberlerin doğru söylenmemesini ve sansür uygulamayı önlemek, her gazetecinin görev ve hakkıdır.

Demokrasi ve sivil toplumun oluşumunda kendi rolünü izleyerek gazeteciler, insan hakları, onur ve hürriyeti koruyacaklar, fikir ve tutum plüralizmini saygılayacaklar, hukuki devletin güçlenmesinde ve idarenin ile kamu hayattaki diğer subjektlerin kontrolüne katkılarını sunacaklar.

BU PRENSİPLER İLE ETİK DEĞERLER ÜZERE:

1. Gazetecinin, kamuyla ilgisi olan bütün bilgi kaynaklarına serbest olarak yaklaşıma hakkı vardır.

Gazeteci, doğru, denetim yapılmış bilgileri yayınlamak gerekir ve önemli belgelerin saklamasını ve belgeleri kopyalama yapmayacak.

Eğer bilgi tasdiklanamazsa, ya da spekülasyon söz konusu ise, öyle bilgiler yayınlanmalıdır.

Bilginin doğru oluşu hakkında imkanlara göre birkaç kez yoklanmalıdır.

2. Gazeteci, aranılan bilgiye ulaşmak için engellenirse, bunun hakkında kamuoyunu bilgilendirme hakkı vardır;

3. Gazetecinin sunduğu bilgi yanlış olduğu tasdiklanılırsa, düzeltme, yalanlamaya gazeteci cevap verilmek için imkan sağlamalıdır;

4. Gazeteci bilgilerin kaynağını belirtmelidir, fakat kaynak anonim kalmasını isterse, gazeteci onu korumağa hakkı var;

5. Gazeteci, devletin kanunlarına karşı saygılı olacaktır, fakat kamuya karşı

olanı saklamayacak ve yayınlama hakkı var;

6. Gazeteci, kendi kazancı için medya yayınlamaları veya bilgileri saklamağa hakkı yok.

Rüşvet, yolsuzluk ve dolandırmalar gazetecilik mesleğiyle bağılı olamaz. Bilgilendirme serbestliğine, reklam yapmağa ve diğere ticari motiflere etki yapmasına müsaade edilemez.

Reklam ve resimli gazete metni arasında sınırlama olmalıdır;

7. Gazeteci kamu ilgiye karşı değılse, kişinin mahremiyetine karşı saygılı olacak.

Gazeteci, kişisel acı ve üzüntüyü saygılamalıdır;

8. Kaza durumları, doğa felaketler, savaş, aile trajedileri, hastalık ve mahkeme davaları için bilgilendirme tarzlarında sansasyondan yana kalmalıdır.

Mahkeme davalarında suçsuz tahmini prensibine karşı saygılı olmalıdır, davada yer alan her taraf için bilgilendirilme ve hüküm telkin edilmesin;

9. Gazeteci, 16 yaşından daha küçük çocukları ebeveynlerinden izin almadan fotoğraf resmi çekemez ve onarla mülakat (konuşma) yapamaz. Aynen, özürli kişiler için de geçerlidir, vicdanlı hüküm getirme durumunda değılseler;

10. Gazeteci, insan hakları ve serbestliğini ihlal eden bilgilerin yaratmasını ve işletmesini yapmayacak, kin ve nefret diliyle konuşmayacak ve şiddet ile her türlü ırkçılığı teşvik etmeyecek (milli, din, ırk, cinsiyet, sosyal, dil, siyasi...);

11. Gazeteci, genellikle kabul edilen toplumsal nezaketli standardına ve Makedonya'daki etnik, kültürel ve dini farklılık saygılanmasına bağılı kalacak;

12. İntikal kabul edilemez.

Kaynak ve yaratıcısı belirtilmezse alıntılar kullanılamaz;

13. Gazeteci, gerçek ve düşünceler, haber ve yorum arasındaki farkları yapmalıdır;

14. Siyasi süreçlerden, özellikle seçimlerden bildirme, tarafsız ve balanslı olmalıdır.

Gazeteci, siyasi subjektlerden profesyonel mesafe temin etmelidir;

15. Gazeteci, ifade kültürünü ve etiğı saygılamalıdır.

Gazeteci mesleğiyle kamuoyuyla örneksiz iletişim yapılamaz;

16. Gazeteci, kendi mesleğinin saygı ve onurunu koruyacak, karşılıklı tutumlar, dayanışma ve farklılığını teşvik edecek ve meslekdaşları veya kişilerle meydan (çatışması) için medyasını kullanmayacak;

17. Gazeteci, Kodeksin prensiplerine aykırı ise, çalışma ödevini reddedebilir.

SONUÇ HÜKÜMLERİ:

Kodeks'e uygun olarak çalışan gazeteciler kendi medyalarından ve kendi profesyonel örgütünden desteği görmektedirler.

Makedonya Cumhuriyeti'nin kanunlarına uygun olarak, gazeteciler, kendi mesleklerine ilişkin, sadece kendi meslekdaşlarının mahkemesini kabul edecekler ve siyasi ile diğer etkilerin dışında kalacaklar.

Kodeks prensiplerin saygılanması için Makedonya Gazeteciler Derneđi'nin Onur Heyeti kaygı gösterir.

Üsküp, 14.11.2001 yılı

Makedonya Gazeteciler Derneđi